

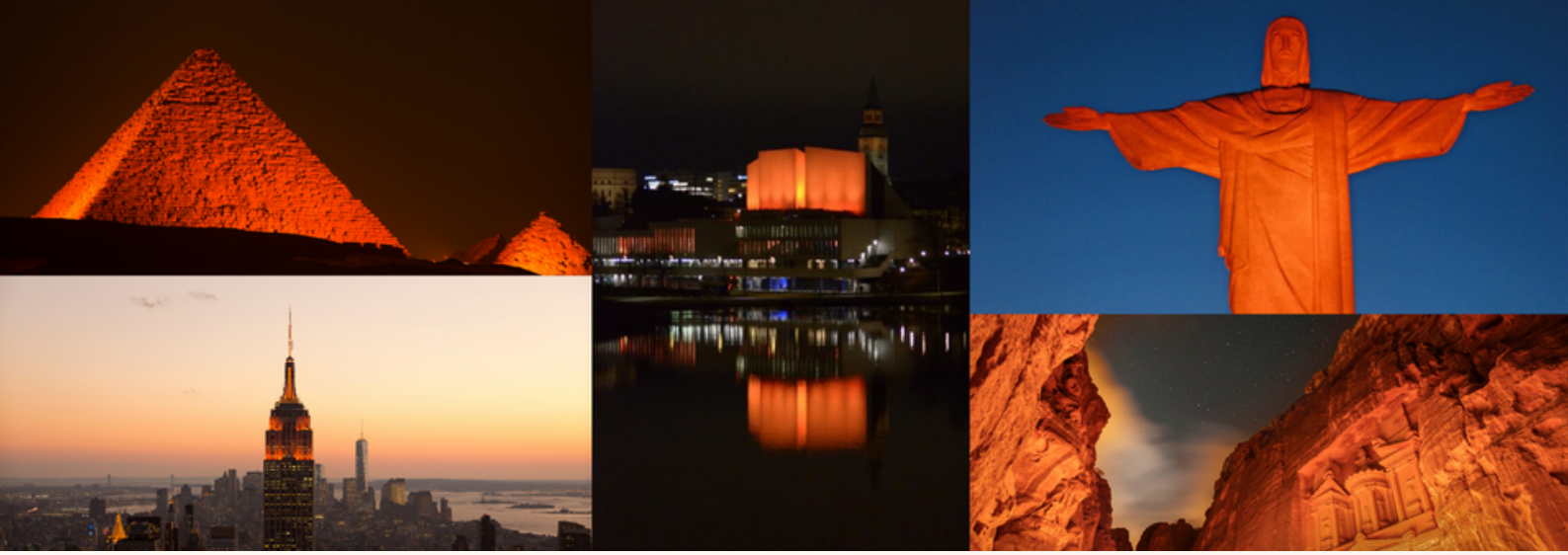
VAPAAEHTOISEN ORANSSIOPAS

YK:N KANSAINVÄLISET ORANSSIT PÄIVÄT
NAISIIN KOHDISTUVAN VÄKIVALLAN
LOPETTAMISEKSI 25.11.-10.12.

UN WOMEN SUOMEN

vapaaehtoisten oranssitiimi

Oranssien päivien vapaaehtoisen opas

Hyvä UN Women Suomen vapaaehtoinen!

Käsissäsi on vapaaehtoisvoimin tuotettu UN Women Suomen oranssitiimin tekemä opas oranssien päivien suunnittelun ja toteuttamisen tueksi. Oppaan tarkoitus on antaa työkaluja ja vinkkejä niin viestintään, vaikuttamiseen kuin varainhankintaan vapaaehtoisen näkökulmasta oranssien päivien ajalle.

Naisiin kohdistuva väkivalta on maailmanlaajuinen pandemia ja epätasa-arvon huipentuma. Naisiin kohdistuvan väkivallan vastustaminen on yksi YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin työn neljästä peruspilarista, ja siksi tahdommekin kannustaa kaikkia mukaan tähän tärkeään ja merkitykselliseen työhön!

Miten Sinä aiot näyttää tukeksi oranssien päivien aikana? Toimit sitten itsenäisesti, kaverin kanssa tai osana paikallistoimikuntaa, toivomme että tämän oppaan myötä saat lisää inspiraatiota ja ajatuksia oranssien päivien aktivismiin!

Hei kaikki oranssien päivien vapaaehtoisemme!

Naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseen tarvitaan meidän kaikkien panosta, ja on uskomattoman hienoa nähdä miten vahva tuo panos UN Women Suomen vapaaehtoisten puolelta on! Oranssitiimin vapaaehtoiset ovat tehneet todella suuren työn tämän Oranssioppaan sekä oranssien päivien some-materiaalin valmistamisen kanssa, ja tämä sitoutuminen ja yhdessä tekeminen edistävät oranssien päivien näkymistä erittäin arvokkaalla tavalla!

Todella lämmin kiitos kaikille teille, jotka olette tehneet tätä merkityksellistä työtä, ja jotka olette mukana UN Women Suomen kamppailussa naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi!

- Jaana Hirsikangas
UN Women Suomen toiminnanjohtaja

Mitä ovat oranssit päivät?

Oranssit päivät ovat YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin kansainvälinen kampanja sukupuolen perusteella tapahtuvaa väkivaltaa vastaan.

Vuosittainen 16 päivää aktivismia alkaa kansainvälisenä naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisena päivänä 25.11. ja loppuu ihmisoikeuksien päivänä 10.12.

Kampanjan pyrkimys on poistaa naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta ympäri maailmaa. Sen avulla halutaan lisätä ihmisten tietoisuutta naisiin ja tyttöihin kohdistuvasta väkivallasta ja YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin työstä sen vähentämiseksi. Tavoitteena on kerätä varoja UN Womenin työhön tyttöjen ja naisten puolesta. Kampanja kehottaa hallituksia, kansalaisyhteiskuntia, naisjärjestöjä, yksityisiä sektoreita ja tiedotusvälineitä yhdistämään voimansa puuttuakseen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan maailmanlaajuiseen pandemiaan. Kampanjan aikana ympäri Suomea ja maailmaa järjestetään erilaisia tapahtumia ja mielenilmauksia.

Naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen päivä juontaa juurensa Mirabalin kolmeen aktivistisisarukseen, jotka toimivat 1950-1960 lukujen vaihteessa Dominikaanisessa tasavallassa maan oikeistolaista diktaattoria Rafael Trujillon vastustaneessa liikkeessä. Sisarukset Patricia Mercedes, María Argentina Minerva ja Antonia María Teresa murhattiin 25.11.1960. Kuolinpäivänään he olivat vierailleet vankilassa tapaamassa María Teresan ja Minervan aviomiehiä, jotka olivat myös diktaattorin vastustajia. Heidän kotimatallaan Trujillon puolisoillaisten joukkojen miehet pysäyttivät sisarukset ja pahoinpitelivät heidät. Ruumiit heitettiin rotkoon, jotta tapaus saataisiin näyttämään onnettomuudelta. Vuodesta 1999 lähtien 25. marraskuuta on vietetty heidän muistolleen YK:n julistamaa kansainvälistä päivää naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi.

Naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta on haitallinen ihmisoikeuksien rikkomus. Väkivalta voi olla mm. henkistä, fyysistä, taloudellista ja/tai seksuaalista. Väkivallan muotoja on monia, kuten sukuelinten silpominen, tyttöjen pakkoavioliitot ja seksuaalinen hyväksikäyttö. Konflikteissa raiskausta käytetään suunnitelmallisena aseena, joka kohdistuu erityisesti sivullisiin naisiin ja tyttöihin. Naisiin kohdistunut väkivalta kohdistuu jokaiseen yhteiskuntaan, yhteiskuntaluokkaan, ihmiskuntaan, alueeseen sekä ikäryhmään. Jopa joka kolmas nainen maailmassa on kohdannut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa ja joissain maissa luku nousee jopa 70 prosenttiin. Maailman terveysjärjestö WHO onkin nimennyt sen maailmanlaajuiseksi epidemiaksi ja julkiseksi terveyskriisiksi.

Väkivallalla on negatiivisia seurauksia siitä kärsiville. Seuraukset voivat olla välittömiä tai pitkäaikaisia fyysisiä, seksuaalisia ja/tai henkisiä ongelmia. Seuraukset vaikuttavat myös uhrien perheenjäseniin, koko yhteisöön sekä yhteiskuntaan. Väkivalta on ihmisoikeusrikkomus, jolla on myös suuret kustannukset. Se nostaa terveydenhuollon ja oikeudellisten palveluiden kustannuksia sekä vähentää maiden tuottavuutta, mikä vaikuttaa kansallisiin budjetteihin ja yhteiskuntien kehitykseen.

Naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta johtuu sukupuolten epätasa-arvosta ja syrjinnästä kulttuurissa, sosiaalisissa normeissa ja käytännöissä. Väkivallan syyt ovat linkittyneet muihin sukupuolten epätasa-arvoon liittyviin ulottuvuuksiin. Esimerkiksi köyhään perheeseen syntynyt tyttö, joka menee nuorena naimisiin, jättää todennäköisemmin koulunkäynnin kesken ja synnyttää nuorena kärsien nuorena synnyttäneiden tavoin synnytyskomplikaatioista. Lisäksi hän kohtaa todennäköisemmin väkivaltaa kuin tyttö, joka menee naimisiin vanhempana.

Sukupuolittunutta väkivaltaa vastaan on työskenneltävä. Siksi vietämme oransseja päiviä. Kampanjan tunnusväri on oranssi. Kirkkaana ja optimistisena värinä se on naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen väri, joka symboloi toivoa tulevaisuudesta, jossa **elämä ilman väkivaltaa on jokaisen oikeus**. Ympäri maailmaa aktivistit ovat liikkeellä kaduilla ja tunnettuja rakennuksia on valaistu oranssiksi.

Jokainen voi osallistua kampanjaan ja seisoa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan!

- Juhli oranssia väriä pukeutumalla siihen ja kannusta ystäviäsi tekemään samoin!
- Kerro kampanjasta työpaikallasi, koulussasi tai harrastusryhmässä ja kutsu kaikki mukaan tunnustamaan oranssia väriä väkivaltaa vastaan!
- Julkaise oma kuvasi sosiaalisessa mediassa hashtageilla #oranssitpäivät #mitätekitijos #väkivaltaavastaan ja #orangetheworld, ja osoita seisovasi väkivaltaa vastaan!
- Kannusta paikkakuntasi rakennuksia valaistavaksi oranssiksi! (kts. s. 22)
- Seuraa UN Women Suomea Instagramissa, Facebookissa, LinkedInissa ja Twitterissä, ja jaa päivityksiä omissa kanavissasi!
- Lahjoita 10€ lähettämällä viesti UNW numeroon 16499.

Maailman naiset ja tytöt tarvitsevat apuasi. Tukemalla UN Women Suomen toimintaa ennaltaehkäiset väkivaltaa ja autat väkivaltaa kohdanneita naisia ja tyttöjä saamaan riittävää tukea ja apua.

Oranssit tilastot

Suomessa

- Jopa 47 % yli 15-vuotiaista naisista ja tytöistä on kokenut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa. Joka kolmannessa tapauksessa tekijä on uhrin nykyinen tai entinen kumppani. Noin 50 000 naista joutuu vuosittain seksuaalisen väkivallan uhriksi. (1)
- Vuonna 2019 raiskauksia 1477, joka on 6% enemmän kuin edellisvuonna. Lisäksi ilmoitettiin 1119 muuta seksuaalirikosta. (2) Uhreista naisia oli 96 prosenttia ja miehiä 4 prosenttia. Poliisin tietoon tulleita seksuaalisen ahdistelun uhreja oli 515, joista 95 prosenttia oli naisia. (3)
- Vuonna 2020 raiskauksia ilmoitettiin 1 438 eli 39 tapausta (2,6 prosenttia) vähemmän kuin vuonna 2019. (4) Raiskauksista lähes 90 % tapahtui yksityisasunnossa tai muussa yksityisessä paikassa. (5) Suuri osa raiskausrikoksista ja niiden yrityksistä jää poliisilta piiloon. Ilmoitetuista raiskauksista noin 40–50 prosenttia saadaan selvitettyä. (6)
- Aikuisista lähisuhdeväkivallan epäillyistä tekijöistä 78 prosenttia oli miehiä. (7) Tilastokeskuksen mukaan 2019 viranomaisten tietoon tulleissa pari- ja lähisuhdeväkivaltarikoksissa oli 10 600 uhria (7 % edellisvuotta enemmän). Aikuisiin kohdistuneesta perhe- ja lähisuhdeväkivallasta puolet oli avio- tai avopuolisoiden välistä. Aikuisista uhreista 76,8 % oli naisia. Kaikista uhreista alaikäisiä oli 24,6 %. Tilastossa on vain viranomaisten tietoon tulleet tapaukset, läheskään kaikkea perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa ei ilmoiteta viranomaisille. (8) Aikuisiin kohdistuneesta perhe- ja lähisuhdeväkivallasta noin 75 % oli pahoinpitelyitä. (9) Aikuisia toistuvan väkivallan uhreja oli 1 500, joista yli 90 % oli naisia. (10)
- Turvakodeissa oli vuonna 2019 yhteensä 5 354 asiakasta. (Aikuisia 54% ja lapsia 46%). Aikuisista asiakkaista naisia oli 91%. Vuonna 2019 asiakasmäärä kasvoi vuoteen 2018 verrattuna 6%. Turvakotien asiakasmäärät ovat kasvaneet vuodesta 2015 vuoteen 2019 n. 75%. Vuonna 2019 Suomessa toimi yhteensä 28 turvakotia, ja näissä turvakodeissa oli tilaa yhteensä 202 perheelle tai yksin tulevalle asiakkaalle. Vuonna 2020 turvakotien määrä on kasvanut 29:ään ja turvakotien perhepaikkojen määrä 211 perhepaikkaan. (11)
- Monen asiakkaan kokema lähisuhdeväkivalta on kestänyt pitkään ennen turvakotiin hakeutumista. Turvakotien 15 vuotta täyttäneistä asiakkaista väkivalta oli kestänyt alle vuoden 76% asiakkaista, vuodesta viiteen vuoteen 1% asiakkaista ja yli viisi vuotta 23% asiakkaista. (12) Vuonna 2020 turvakodeissa oli 5178 asiakasta. (13)
- Suomen toiseksi yleisin henkirikos on tappo, jonka uhri on nainen ja tekijä nykyinen tai entinen kumppani. (14)
- Pääosa henkirikoksista on tuttavien, seurustelukumppanien tai perheenjäsenten välisiä. Aikuisista naisuhreista 60 % oli joutunut puolison, seurustelukumppanin tai entisen kumppanin surmaamaksi. (15)
- Vuosittain parisuhdeväkivallan seurauksena Suomessa kuolee noin 20 naista. (16, 17)

- Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään on alkuvuodesta 2020 otettu ennätysmäärä asiakkaita, joiden on arvioitu joutuneen ihmiskaupan uhriksi Suomessa. Seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä ihmiskauppa Suomessa on alkuvuodesta 2020 ollut erityisesti henkilön hyväksikäyttöä prostituutiossa. Myös muita ihmiskauppaan viittaavia seksuaalisen hyväksikäytön muotoja, kuten seksiorjuuden kaltaisia olosuhteita, on tullut ilmi. Seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvää ihmiskauppaa tunnistetaan Suomessa edelleen heikosti.
- 1.1-30.6.2020 auttamisjärjestelmä otti vastaan 176 hakemusta henkilön ottamiseksi auttamisjärjestelmän asiakkaaksi. Suurin osa uusista asiakkaista on nuoria aikuisia. Suomessa uhriksi joutuneista 48 henkilöstä 69 % on naisia. Auttamisjärjestelmässä 30.6 mennessä olevista kaikista asiakkaista naisia ja tyttöjä on suurin osa (61%). Naiset muodostavat valtaosan seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan sekä pakkoavioliittojen uhreista. Lisäksi naiset ovat edustettuina lähes kaikissa muissakin ihmiskaupan muodoissa. (18)
- Vuonna 2019 pakkoavioliittoja tunnistettiin yli kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Pakkoavioliittoon liittyvän ihmiskaupan uhreja otettiin auttamisjärjestelmän asiakkaaksi yhteensä 52. Heistä 20 oli joko joutunut pakkoavioliittoon Suomessa tai niin, että liitto oli solmittu ulkomailla ja jatkunut Suomessa.
- Auttamisjärjestelmässä on 31.12.2019 asiakkaita enemmän kuin koskaan aiemmin, ja yli kolmannes enemmän kuin vastaavaan aikaan edellisvuonna. Asiakkaiden alaikäiset lapset (155) mukaan lukien palvelussa oli vuoden 2019 lopussa 676 henkilöä. Auttamisjärjestelmään otettiin 2019 uusia asiakkaita ennätyselliset 229. Auttamisjärjestelmän 2019 uusista asiakkaista 64% oli naisia. Heistä 47% olivat joutuneet seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi, 34% pakkoavioliiton uhriksi. Kaikista asiakkaista 61% oli naisia. (19)
- Silpomisen läpikäyneiden tyttöjen ja naisten määrän Suomessa arvioidaan olevan noin 10 000. (20) Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tekemän kouluterveyskyselyn mukaan lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa 2019 opiskelleista tytöistä 0,2% eli 80 kertoo olevansa silvottu.
- Syntyneiden lasten rekisterin mukaan vuosina 2017 ja 2018 Suomessa synnyttäneistä naisista 0,4 % (285) oli silvottu. Luvusta puuttuvat HUS-alueen synnyttäjät. (21)

Tiesitkö?

Suomi on EU:n toiseksi väkivaltaisim maa naisille. (22)

Oranssit tilastot maailmalla

1/2

- Yksi kolmesta naisesta maailmanlaajuisesti on kohdannut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa, useimmiten kumppaninsa aloitteesta. Kun mukaan lasketaan seksuaalinen häirintä, luku on vielä suurempi. (24, 25)
- Noin 15 miljoonaa teinityttöä (15-19 v.) maailmanlaajuisesti ovat kokeneet pakotettua seksiä jossain kohtaa elämäänsä. (26, 27)
- 45-55% naisista ovat kokeneet seksuaalista häirintää 15 ikävuoden jälkeen Euroopan Unionissa.
- 72% ihmiskaupan uhreista ovat naisia ja tyttöjä. Neljä viidestä naispuoleisesta ihmiskaupan uhrista kaupataan seksuaaliseen hyväksikäyttöön. (28)
- Ainakin 200 miljoonaa 15-49 vuotiasta naista ovat joutuneet silpomisen kohteeksi niissä 30 maassa, joista edustavaa tietoa on mahdollista saada. Useimmissa näistä maista tytöt joutuivat silpomisen kohteeksi ennen viidennettä ikävuottaan. (29)
- Vuonna 2019 yksi viidestä 20-24-vuotiaasta naisesta meni naimisiin ennen 18 ikävuotta. Viimeisen vuosikymmenen aikana lapsiavioliittojen lukumäärä on laskenut, erityisesti Etelä-Aasiassa.
- Lapsiavioliiton riski on suurin Saharan eteläpuolisessa Afrikassa, missä yksi kolmesta lapsesta meni naimisiin ennen 18 ikävuotta. Lapsiavioliitot johtavat varhaisiin raskauksiin ja sosiaaliseen eristykseen, keskeyttää koulunkäynnin ja kasvattaa kotiväkivallan riskiä. (30)
- Kuitenkin jotkut kansalliset tutkimukset osoittavat, että jopa 70% naisista on kokenut fyysistä ja/tai seksuaalista väkivaltaa kumppaninsa toimesta elämänsä aikana. (31)
- Maailmanlaajuisesti arviolta 736 miljoonaa naista - lähes yksi kolmasosa - ovat altistuneet parisuhdeväkivallalle tai parisuhteen ulkopuoliselle seksuaaliselle väkivallalle tai molemmille vähintään kerran elämässään (30% yli 15-vuotiaista naisista). Tämä luku ei sisällä seksuaalista häirintää. (32)
- Suurimmassa osassa maita, (joista tietoa on saatavilla,) harvempi kuin 40% naisista, jotka ovat kohdanneet väkivaltaa hakevat apua. Suurin osa naisista, jotka hakevat apua, kääntyvät perheen ja ystävien puoleen, ja harva hakee apua virallisilta instituutioilta ja mekanismeilta, kuten poliisilta tai terveydenhuollon palveluilta. Alle 10% naisista, jotka etsivät apua jouduttuaan väkivallan kohteeksi ottivat yhteyttä poliisiin. (32)

UN Womenin viimeisimpiä lukuja naisiin kohdistuvasta väkivallasta

- Maailmanlaajuisesti 243 miljoonaa 15-49-vuotiasta tyttöä ja naista kohtasivat seksuaalista väkivaltaa ja/tai fyysistä väkivaltaa kumppaninsa toimesta viimeisen vuoden aikana.
- Covid-19 ja siitä seuranneiden rajoitustoimenpiteiden uskotaan kasvattaneen naisten altistumista väkivallalle. Turvallisuus-, terveys- ja rahaongelmat kasvattavat jännitteitä, jotka puolestaan korostuvat ahtaissa elinolosuhteissa.
- Ebola-pandemia osoitti, että useat väkivallan muodot, kuten ihmiskauppa, lapsiavioliitot ja seksuaalinen hyväksikäyttö, korostuvat kriisikonteksteissa. Covid-19 todennäköisesti johtaa samansuuntaisiin trendeihin.
- Covid-19 pandemian puhkeamisen jälkeen viimeisimmät tilastot ovat osoittaneet, että kaikki naisiin ja tyttöihin kohdistuvat väkivallan muodot, erityisesti lähisuhdeväkivalta, ovat lisääntyneet. Pandemian ensimmäisten viikkojen aikana monet maat ilmoittivat erityisesti lähisuhdeväkivallan lisääntyneen.
 - Esimerkiksi Argentiinassa lähisuhdeväkivaltaan liittyvät hätäpuhelut lisääntyivät 67 prosentilla rajoitustoimenpiteiden alettua. Palvelupuhelimet (Helplines) Kyproksella ja Singaporessa ovat vastaavasti ilmoittaneet 30 ja 33 prosentin kasvusta puheluissa.
 - Australiassa "Women's Safety New South Wales" -kysely osoitti, että 40 prosenttia työntekijöistä ovat ilmoittaneet avuntarpeen kasvusta ja 70 prosenttia ilmoittivat, että ilmoitetut väkivaltatapaukset ovat aiempaa monimutkaisempia.
 - Myös esimerkiksi Brasilian, Canadian, Chilen, Saksan, Libanonin, Meksikon, Espanjan, Ison-Britannian ja Yhdysvaltojen hallitukset, kansalaisjärjestöt ja naisten oikeuksia ajavat järjestöt ovat esittäneet, että pandemian aikana ilmoitukset lähisuhdeväkivallasta ja turvakotipaikkojen tarpeesta ovat kasvaneet.
- Todistusaineiston mukaan joissakin maissa ilmoitusten määrä jatkoi kasvuaan koko pandemian sulkutoimenpiteiden ajan kuin myös niiden poistamisen jälkeen.
- Samanaikaisesti joissain paikoissa viralliset viranomaisille annetut lähisuhdeväkivaltailmoitukset ovat laskeneet. Se ei tarkoita, että naiset eivät koe väkivaltaa, vaan pikemminkin, että heille on aiempaa hankalampaa ilmoittaa väkivallasta tai hakea apua tavanomaisten kanavien kautta. (33)
- Koronatapausten määrän kasvu rasittaa parhaimpiakin terveydenhuoltojärjestelmiä, myös väkivaltaan vastaamiseen suunnattuja palveluita. Turvakodit ovat kapasiteettiensa äärirajoilla eivätkä pysty ottamaan vastaan uusia uhreja rajoitustoimenpiteiden vuoksi, tai ne on muutettu terveyskeskuksiksi. (34)

Oranssit tilastot - lähteet

1. <https://vakivaltaobservatorio.fi/arkisto/valoa-ei-vakivaltaa-2019/>
2. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/320755/Katsauksia_42_Rikollisuustilanne_2019_2020.pdf
3. <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-tila/vakivalta-ja-hairinta/sukupuolistuneen-vakivallanyleisyys>
4. https://www.stat.fi/til/rpk/2020/04/rpk_2020_04_2021-01-19_tie_001_fi.html
5. https://www.stat.fi/til/rpk/2019/13/rpk_2019_13_2020-05-14_kat_001_fi.html
6. <https://rikoksentorjunta.fi/seksuaalirikokset>
7. <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-tila/vakivalta-ja-hairinta/sukupuolistuneen-vakivallanyleisyys>
8. https://www.stat.fi/til/rpk/2019/15/rpk_2019_15_2020-06-02_tie_001_fi.html
9. https://www.stat.fi/til/rpk/2018/15/rpk_2018_15_2019-06-06_tie_001_fi.html
10. https://www.stat.fi/til/rpk/2019/15/rpk_2019_15_2020-06-02_tie_001_fi.html
11. <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/sosiaalipalvelut/turvakotipalvelut>
12. <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/sosiaalipalvelut/turvakotipalvelut>
13. <https://thl.fi/fi/-/lasten-maara-laski-turvakodeissa-viime-vuonna>
14. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/319479/Katsauksia_41_Lehti_2020.pdf s.1
15. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/319479/Katsauksia_41_Lehti_2020.pdf s.27
16. <https://www.iltalehti.fi/pinnalla/a/14700e4d-3902-41c5-87db-39d54e1ea8da>
17. <https://yle.fi/uutiset/3-10695267>
18. http://www.ihmiskauppa.fi/files/515/Ihmiskaupan_uhrien_auttamisjarjestelman_puolivuotis_katsaus_30.6.2020.pdf
19. http://www.ihmiskauppa.fi/files/505/Ihmiskaupan_uhrien_auttamisjarjestelman_tilannekatsaus_1.1.-_31.12.2019.pdf
20. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162904/STM_2021_16_J.pdf?sequence=1&isAllowed=y
21. <https://thl.fi/fi/-/kouluterveyskysely-suomessa-vahan-tyttoja-joiden-sukuelimet-onymparileikattu-osa-ei-osannutvastata-kysymykseen>
22. <https://fra.europa.eu/fi/publication/2020/eun-laajuinen-tutkimus-naisiin-kohdistuvasta-vakivallastatutkimustulokset-lyhyesti>
23. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410853/naisiin-kohdistuvaa-vakivaltaa-torjutaan-monin-keinoin>
24. www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures
25. <https://www.who.int/publications/i/item/violence-against-women-prevalence-estimates>
26. www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures
27. <https://unwomen.fi/uutiset/naisiin-kohdistuva-vakivalta-on-pandemia-jota-ei-voi-ohittaa/>
28. www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures
29. <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures>
30. <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures>
31. <https://asiapacific.unwomen.org/en/media-and-resources/evaw-facts-and-figures>
32. <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures>
33. <https://www.unwomen.org/-/media/headquarters/attachments/sections/library/publications/2020/policy-brief-covid-19-and-violence-against-women-and-girls-en.pdf?la=en&vs=640>
34. <https://data.unwomen.org/sites/default/files/documents/COVID19/Infographic-VAW-COVID19-logo.pdf>

PAIKALLIS- TOIMIKUNTA- TYÖ

ORANSSEINA
PÄIVINÄ

Sinulla on vapaaehtoisena mahdollisuus olla mukana luomassa maailmaa ilman sukupuolittunutta väkivaltaa!

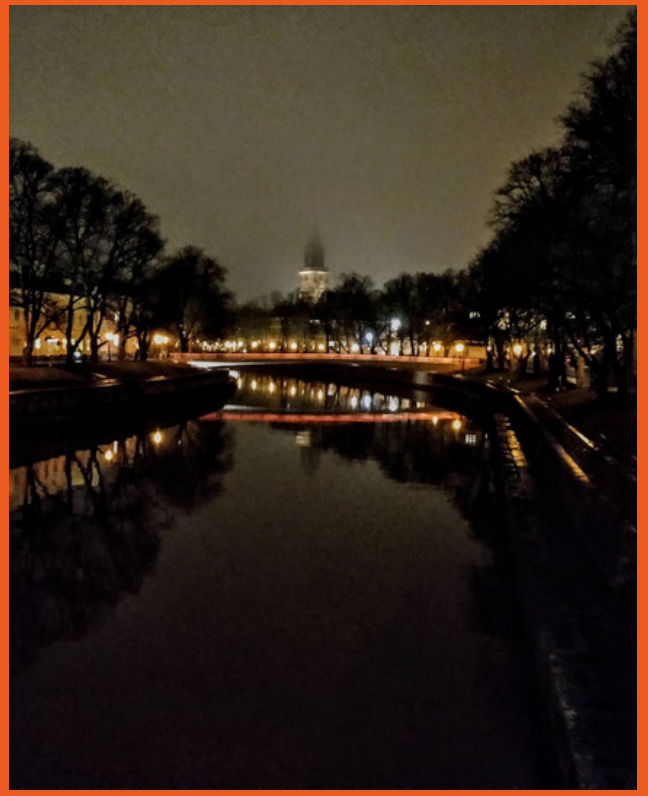
Vapaaehtoisella tai jäsenellä on monia tapoja osallistua oranssien päivien -kampanjaan ja olla mukana tukemassa naisia. Upeinta, mitä voit tehdä, on lisätä tietoisuutta kampanjasta ja näin auttaa UN Women Suomea keräämään varoja väkivaltaa kohdanneille tytöille ja naisille.

Paikallistoimikunnat voivat

- Ottaa yhteyttä oman alueensa merkittäviä rakennuksia omistavia tahoja ja kysyä haluavatko he lähteä mukaan maailmanlaajuiseen kampanjaan, jossa **valaistaan rakennuksia oranssilla värillä**, osoittaen tukea väkivaltaa kohdanneita tyttöjä ja naisia kohtaan
- **Jakaa UN Women Suomen oranssit päivät -postauksia** omilla kanavillaan sosiaalisessa mediassa sekä luoda itse sisältöä kampanjaa tukien - **muista tägätä** julkaisuihisi UN Women Suomi, niin jaamme postauksia edelleen kanavissamme!
- **Järjestää tapahtumia**, jotka tukevat UN Women Suomen Oranssit päivät-kampanjaa
- Hankkia yhteistyökumppaneita ja **kerätä varoja** UN Women Suomelle
- Tulla mukaan **vapaaehtoisten oranssitiimiin**, joka tukee UN Women Suomen oranssit päivät -kampanjaa vapaaehtoisvoimin
- **Kannustaa kaikkia jäseniä lähtemään mukaan kampanjaan** ja tukemaan sitä joko avustaen vapaaehtoisena tai itsenäisesti jakaen kampanjapostauksia somessa!

Lue tästä millaisia tapahtumia ympäri Suomea paikallistoimikunnat ovat järjestäneet edeltävinä vuosina!

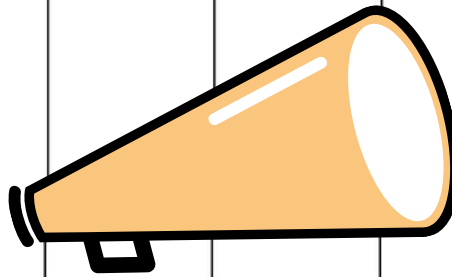

Paikallistoimikuntien oranssit päivät - tapahtumia aiemmilta vuosilta

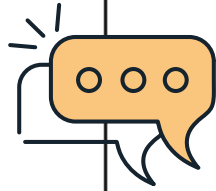

Turunmaan paikallistoimikunta

Mitä? Ohjelma?	Milloin (vuosi) ja missä?	Yhteistyökumppanit	Budjetti	Miten markkinoite?	Jaoitkeo jotain ilmaismateriaalia?	Muita huomioita (esim. oliko onnistunut tapahtuma, oliko kova työ järjestää, oliko jotain haasteita)
Lytykulkue ja sen päätteeksi aktiivipäivystys, jonka tarkoitus oli tarjota mahdollisuus kiinnostuneille jutella aktiivien kanssa. Turun kaupunki valaisi jälleen Kirjastosillan oranssiksi.	2019, Turun jokiranta. Aktiivipäivystys Sokos Wiklundin Coffee House	Turun kaupunki	Ei kuluja. Kaikki ottivat omia lyhtyjä ja kynttilöitä mukaan. Turun kaupunki valaisi sillan ilmaiseksi.	Somessa (Facebook, Instagram)	Ei	- Helppo järjestää eikä vaatinut suuria resursseja. - Tyypillisen marraskuun sään vuoksi jokirannassa ei liikkunut paljoa ihmisiä. - Aktiivipäivystys ei kerännyt kiinnostuneita. - Silta jälleen oranssiksi maksutta erään aktiivin kautta, mikä oli jälleen suurin panostus tapahtumaan. - Opiskelija Laura Forsen teki tapahtumasta videon: https://tutka.pro/yhteiskunta/ykn-ia-un-womenin-oranssit-paivat-kampaniassa-vaaditaan-loppua-raiskauksille/?fbclid=IwAR3AhOUkhVmx8BZiKs2v5Zn5uW6mknfCHh0vi1YdqtM-Jn7k2Bli9n0bQb4
Turun kaupunki valaisi Kirjastosillan oranssiksi. Aktiivit olivat jakamassa tietoa Oransseista päivistä sekä jakoivat K-market Puhakan lahjoittamia mandariineja Kirjastosillalla.	2018, Turun jokiranta, Kirjastosilta.	Turun kaupunki, K-market Puhakka (hedelmät lahjoituksena)	Ei kuluja. Turun kaupunki valaisi sillan maksutta.	Somessa (Facebook, Instagram)	Kyllä.	- Helppo ja halpa toteuttaa. - Silta saatiin valaistua ilmaiseksi erään aktiivin kautta, mikä vaati häneltä työpanosta kaupungin suuntaan. -Varapuheenjohtajaa haastateltiin Turun Sanomiin (juttua ei enää löytynyt).
Aktiivit jakoivat klementinejä ja tietoa Oransseista päivistä. Lipaskeräys.	2017, Turun keskusta.	K-market Puhakka ja K-market Verkahovi (hedelmät lahjoituksena)	Ei kuluja.	Somessa (Facebook, Instagram)	Kyllä.	- Helppo toteuttaa.
Sukupuolittuneeseen väkivaltaan perehtynyt professori Johanna Niemi puhui tutkimushankkeista, joissa on tarkasteltu nuorten tyttöjen väkivaltakokemuksia. Lipaskeräys.	2016, Panimoravintola Koulu	Panimoravintola Koulu	Puhujalle kiitoskukat noin 20 e.	Somessa (Facebook)	?	- Panimoravintola Koulu tuki hyväntekeväisyyssiltaamme tarjoamalla 20 % alennuksen espanjalaisista luomuvuineistään. -Puhujaa oli työlästä saada. - Houkutteli jonkin verran kuulijoita.
Silta valaistiin oranssiksi. Aktiivit jakoivat sillalla materiaaleja oransseihin viltteihin ja kaulaliinoiniin kääriytyneinä. Lipaskeräys.	2015, Kirjastosilta	Turun kaupunki.	Ei kuluja.	Somessa (Facebook)	Kyllä.	- Turun kaupunki valaisi Kirjastosillan oranssiksi maksutta. - Sade ja kolea sää haittasi tapahtuman näkyvyyttä.

Vaasan paikallistoimikunta

Mitä? Ohjelma?	Milloin (vuosi) ja missä?	Yhteistyökumppanit	Budjetti	Miten markkinoitte?	Jaoitteko jotain ilmaismateriaalia?	Muita huomioita
Kynttiläkulkue ja sen päätteeksi tilaisuus, missä puheita, musiikkia, ja pieni taidenäyttely (Vaasan ptk:lla oma puhe)	2019, Vaasan torilta Pohjanmaan turvakodille (Myös 2018 järjestettiin samanlainen tapahtuma)	Vaasan oranssiitiimi: Vaasan ensi- ja turvakotiyhdistys, Länsi-Suomen RIKU, Vaasan Soroptimistit, Vaasan Zontat, Vaasan kaupunki, SPR Vaasan suomalainen osasto	Kynttilälyhdyt ja tarjoilut maksoi ensi- ja turvakoti, äänentoisto saatiin Vaasan kaupungilta	Somessa jaettu mainoksia, lehdistötiedote lähetetty alueen medioille, mainoksia jaettu torilla	Ei 	- Kulkue oli kaunis ja tilaisuus mukava - Ei saavutettu tarpeeksi muita osallistujia kuin järjestäjien lähipiirit yms - Itse kulkueen järjestämiseen ei kuulunut paljon työtä, mutta järjestelyt tilaisuutta varten turvakodilla veivät paljon turvakodin työntekijöiden aikaa
Vaasa, mitä kuuluu? Vasa, hur går det? - tapahtumassa mukana, oranssiimiillä oli omat pöydät sekä edustaja yleisöpaneelissa	2018, Vaasan kaupungintalolla	Pohjanmaan ETNO, Vaasan ensi- ja turvakotiyhdistys, Länsi-Suomen RIKU, Vaasan Soroptimistit, Vaasan Zontat, Vaasan kaupunki, SPR Vaasan suomalainen osasto, Vaasa-opisto ja Arbis	ETNO ja Vaasan kaupunki maksoivat kulut	Somessa jaettu mainoksia, kauppoihin/kirjastoihin/ yms kiinnitetty mainosten paperiversioita, lehdistötiedote lähetetty alueen medioille	UN Women Suomen esitteitä ja lehtiä, oransseja ilmapalloja (saatu lahjoituksena Osuuspankilta)	-Oranssiasia ei saanut tapahtumassa niin paljon huomiota kuin olisimme toivoneet -Järjestämisessä ja suunnittelussa kova työ
Kirjoitettu kolumnit oranssien päivien aikana	2018, suomeksi Pohjalaiseen ja ruotsiksi Vasabladetiin					
Oranssitapahtuma: puheita, musiikkia, eri toimijoiden esittelyä (Vaasan ptk:lla oma puheenvuoro) 	2017, Vaasan kauppakeskus Rewell Centerissä	Vaasan ensi- ja turvakotiyhdistys, Länsi-Suomen RIKU, Vaasan Soroptimistit, Vaasan Zontat, Vaasan kaupunki, SPR Vaasan suomalainen osasto, Vaasa-opisto ja Arbis	Vaasan kaupunki maksoi juontajan palkkion sekä hoiti PA:n, jokainen järjestö maksoi ostoskeskuksen pöytävuokra 30€	Somessa jaettu mainoksia, lehdistötiedote lähetetty alueen medioille	Jaettu UN Women Suomen esitteitä ja lehtiä, jaettu appelsiineja (lahjoituksena kahdesta eri k-marketista), jaettu oransseja ilmapalloja (lahjoituksena osuuspankista), sosionomiopiskelijat tekivät lapsille oransseja kasvomaalauksia ja lukivat satuja	-Ostoskeskus oli hyvä paikka järjestää tapahtuma, sillä saatiin myös tavoitettua niitä jotka eivät muuten olisi tulleet oranssitapahtumaan
Oranssitapahtuma: puheita, musiikkia, valo-aideteoksia, lämmintä mehua	2016, ulkona Vaasan kaupungintalon takana	Vaasan ensi- ja turvakotiyhdistys, Länsi-Suomen RIKU, Vaasan Soroptimistit, Vaasan Zontat, Vaasan kaupunki, SPR Vaasan suomalainen osasto, Vaasa-opisto ja Arbis, Pohjanmaa-liitto	Pohjanmaa-liitto ja Vaasan kaupunki maksoivat kulut	Somessa jaettu mainoksia, kauppoihin/kirjastoihin/ yms kiinnitetty mainosten paperiversioita, lehdistötiedote lähetetty alueen medioille	Lämmintä mehua	-Ulkona järjestäminen ei ollut kovin hyvä idea marraskuussa, sillä tapahtuman aikaan sattui kova lumimyrsky ja kaikilla oli kylmä

Tampereen paikallistoimikunta

2016	2016	2017
Orange day event	Tampereen paikallistoimikunta järjesti tempauksen	Rahankeruukamppis
Ihmiset tulivat kuuntelemaan asiaa oransseista päivistä.	Ihmiset pääsivät tapaamaan paikallistoimikunnan aktiiveja ja kuulemaan lisää kampanjasta.	Julkaistiin rahankeruukamppis (UN Women Suomen keräys).

Lounais-Hämeen paikallistoimikunta

2018	2019
Lounais-Hämeen paikallistoimikunta piti tempauksen	Lounais-Hämeen paikallistoimikunta piti tempauksen
Tapahtumassa sai kuulla lisää toiminnasta ja ostaa Wehnäpaakarien oransseja pullia	Tapahtumassa sai kuulla lisää toiminnasta ja ostaa Wehnäpaakarien oransseja pullia

Mitä yksittäinen vapaaehtoinen voi tehdä oranssien päivien hyväksi?

Paikallistoimikuntatoiminnan ulkopuolelta löytyy monia mahdollisuuksia vaikuttaa myös itsenäisesti! Tässä muutamia esimerkkejä oranssista keikka-aktivismista:

- **Jaa UN Women Suomen some-materiaalia oranssien päivien aikana!** Myös tykkäykset ja kommentit auttavat algoritmeja nostamaan päivityksiä laajempaan näkyvyyteen. Osallistu UN Women Suomen some-haasteisiin ja tää ystäväsi mukaan!
 - Virallinen Instagram: **@unwomensuomi**
 - Virallinen Twitter: **@UNWomenSuomi**
 - Virallinen LinkedIn: **UN Women Suomi**
 - Virallinen Facebook: **UN Women Suomi**
 - Jäsenten ja vapaaehtoisten Facebook-ryhmä: **UN Women Suomen vapaaehtoiset ja jäsenet**
- **Tutustu naiseen kohdistuvaan väkivaltaan aiheena** lukemalla artikkeleita, katsomalla aiheeseen liittyviä dokumentteja, tai vaikka seuraamalla oranssi-aktivisteja somessa! On tärkeää ymmärtää aiheen tematiikka ja taustat, sekä miten aihe vaikuttaa meihin jokaiseen. Muista myös UN Women Suomen järjestämä webinaari naiseen kohdistuvasta väkivallasta oranssien päivien aikana! Jaa lukemasi artikkelit ja katsomasi dokumentit myös muille esimerkiksi somessa.
- **Ota naiseen kohdistuva väkivalta puheeksi** työpaikan kahvipöydässä, ystävän kanssa saunoessa tai vaikka perheen seurassa ulkoillessa! Oranssiteema ei ole välttämättä kaikille luonteva tai mukava puheenaihe, mutta monesti jokaiselta löytyy asiaan jotain sanottavaa ja keskusteluista tulee antoisia. Tärkeintä olisi että naiseen kohdistuva väkivalta ei olisi aiheena tabu missään, vaan siitä voitaisiin puhua ja siten puuttua.

- **Lahjoita** UN Women Suomen oranssikeräykseen ja haasta ystäviäsi tekemään samoin! Moni lahjoittaa mielellään silloin, kun ystävä tai tuttu perustelee asian ja pyytää mukaan tekemään hyvää.
- Jos alueellasi ei ole paikallistoimikuntaa, **voit yrittää saada paikkakunnaltasi löytyvän patsaan tai rakennuksen valaistua oranssiksi** myös itsenäisesti olemalla yhteydessä esim. alueen päättäjiin/virkamiehiin tai rakennuksen/patsaan omistajiin. Malliesimerkki yhteydenotosta löytyy Oranssioppaan sivuilta 19-20.
- **Haasta paikkakuntasi kirjasto(t) mukaan** oranssien päivien kampanjaan! Malliesimerkki yhteydenotosta löytyy Oranssioppaan sivulta 21.
- **Laittakaa alkuun yritysysteistyö** alueenne yritysten kanssa! Lisätietoa asiasta löydät sivuilta 22-23.
- **Kirjoita aiheesta alueesi medioihin!** Jos et halua kirjoittaa yksin, niin pyydä toista vapaaehtoista tai jotakuta alueen päättäjää kirjoittamaan kanssasi yhdessä. Lisäneuvoja mielipidekirjoituksen/kolumnin kirjoittamiseen löydät Oranssioppaan sivuilta 24-27.

- **Pukeudu oranssiin ja jaa oma kuvasi some-kanavilla!**
Muista oranssien päivien häshtägit ja haasta ystäväsi jakamaan oma kuvansa myös!

Rakennusten valaisu

Haluamme kaikki mukaan! Tavoitteenamme on valaista rakennuksia Suomen jokaisesta kunnasta osana maailmanlaajuista liikettä. Paikallistoimikunnat ja vapaaehtoiset ovat avainasemassa houkuttelemassa rakennuksia omistavia tahoja mukaan valaisemaan rakennuksensa oranssiksi ja ottamaan kantaa naiseen kohdistuvan väkivaltaa vastaan. **Olisi upeaa, jos mahdollisimman moni suomalainen kunta, kaupunki tai kylä, pieni tai suuri, pääsisi osaksi maailmanlaajuista joukkoa, joka taistelee väkivallan kitkemisen puolesta.** Rakennus pääsee kampanjan kautta maailman ihmeiden, rakennusten ja monumenttien joukkoon; kuten Gizan pyramidit, Kristus vapahtajan patsas Rio de Janeirossa ja Niagaran putoukset. Myös suomalaisia tunnettuja rakennuksia on jo päässyt tähän joukkoon, esimerkiksi Finlandia-talo.

Tässä malli viestille, jolla voi lähestyä rakennuksia omistavia tahoja ja kutsua mukaan kampanjaan:

Hei XXX,

Lähestyn teitä liittyen YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin maailmanlaajuiseen Oranssit päivät -kampanjaan, joka käynnistyy 25.11. naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi. (25.11.–10.12.) Kuusitoista päivää kestävä tempauksen tavoitteena on kiinnittää huomiota naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja toimia aktiivisesti sen lopettamiseksi. Aihe on valitettavan ajankohtainen myös Suomessa, jossa joka kolmas nainen on kokenut parisuhdeväkivaltaa.

Kampanjassa kutsumme kaikki mukaan tunnustamaan oranssia väriä naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan. Joka vuosi maailmalla valaistaan tunnettuja rakennuksia ja monumentteja oranssiksi kampanjan viestin nostamiseksi. Näihin ovat lukeutuneet esimerkiksi Empire State Building, Egyptin pyramidit, Pieni merenneito -patsas Kööpenhaminassa ja Finlandia-talo.

UN Women Suomi kutsuukin nyt suomalaisia vaikuttajia ja organisaatioita mukaan kampanjaan. Olisiko teillä kiinnostusta tukea kampanjaa valaisemalla XXXX oranssiksi 25.11.–10.12? Kampanjan pääpäivä on naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen päivä 25.11. Nostamme kampanjaan osallistuvia toimijoita UN Women Suomen virallisissa sosiaalisen median kanavissamme ja verkkosivuillamme. Voitte tutustua kampanjan sivuun täällä www.unwomen.fi/oranssitpaivat/.

Ystävällisin terveisin,
UN Women Suomen vapaaehtoinen XXXX XXXX

Huom! Rakennuksen valaisemisesta kannattaa ilmoittaa UN Women Suomelle täyttämällä lomake netissä:
www.unwomen.fi/oranssitpaivat/

Yhteistyö kirjastojen kanssa

Haastamme Suomen kirjastot ottamaan osaa ja laittamaan esille oransseja kirjoja, joita halukkaat voivat lainata ja näin juhlistaa oransseja päiviä. Tässä malliviesti, jonka voit lähettää omalle lähikirjastollesi

Hyvä XXX,

Löytyykö teiltä kasapäin oransseja kirjoja? Entä kirjoja naisten asemasta tai kokemuksista? Haluaisitteko olla mukana kiinnittämässä huomiota naisiin kohdistuvaan väkivaltaan?

Oranssit päivät 25.11–10.12 on yksi YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin suurimmista maailmanlaajuisista kampanjoista. Kuusitoista päivää kestävä tempauksen tavoitteena on kiinnittää huomiota naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja toimia aktiivisesti sen lopettamiseksi. Aihe on valitettavan ajankohtainen myös Suomessa, jossa joka kolmas nainen on kokenut parisuhdeväkivaltaa.

Kirjastoilla on valtava vaikutus ihmisten koulutukseen, ja tämä koskee myös ihmisten ymmärrystä yhteiskunnallisista epäkohdista. Naisten hyvinvoinnilla on paitsi yksilökohtaisia, myös yhteiskunnallisesti merkittäviä vaikutuksia. Me UN Womenilla pyydämmekin teidän apuunne naisten oikeuksien parantamisessa:

Luokaa yksi (tai useampi) pöytä kirjastossa, johon kootaan oranssikantaisia kirjoja, sekä sellaisia, jotka kertovat naisten ja tyttöjen oikeuksista! Kaikkia kirjallisuuden lajeja voi käyttää, aina lastenkirjoista elämäkertoihin ja tieteellisiin kirjoihin! Lisäksi pöydän voi koristella mielen mukaan oranssiin, ja tulostaa lyhyen selityksen oransseista päivistä ja YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin toiminnasta, jonka toimitamme teille.

Ystävällisin terveisin,

UN Women Suomen vapaaehtoinen XXXX XXXX

Huom! Myös kirjastojen kanssa tehtävästä yhteistyöstä kannattaa ilmoittaa UN Women Suomelle esim. rakennusten valaisu-lomakkeen kautta:

www.unwomen.fi/oranssitpaivat/

Näin järjestät kynttiläkulkueen!

- **KUKA ON JÄRJESTÄJÄ?**

Järjestätkö tapahtuman UN Women Suomen paikallistoimikunnan edustajana, yksin/kaveriporukalla, yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa? (**Yhteistyössä on voimaa!**)

- **MILLOIN?**

Valitse päivämäärä (väliltä 25.11.-10.12.) ja kellonaika tapahtumalle. Ilta-aikana hämärässä kynttilät loistavat kirkkaammin.

- **MISSÄ?**

Mistä kulkue lähtee, mitä kautta se kulkee, ja minne kulkue päättyy? Pyri ensisijaisesti valitsemaan reittejä, mikä aiheuttaa mahdolli-simman vähän haittaa liikenteelle. Onko alussa tai lopussa muuta ohjelmaa?

- **MATERIAALIT?**

Oransseja (tai muun värisiä) kynttilöitä voi pyytää lahjoituksina, tai kehoittaa kulkueeseen osallistujia tuomaan oman kynttilän tai lyhdyn mukanaan. Oranssia vaatetusta ja kylttejä/banderolleja voi ottaa myös mukaan.

- **TARVITAANKO POLIISILTA LUPA?**

Kyllä, viimeistään 24h ennen tapahtumaa. Ilmoituksen voi tehdä poliisin nettisivuilla, täyttämällä lomakkeen tai puhelimitse. Lisätietoa: <https://poliisi.fi/yleiset-kokoukset-ja-mielenosoitukset>

- **MITEN MAINOSTETAAN?**

Yksinkertaisin ja kattavin keino on luoda kulkueelle oma Facebook-tapahtuma. Laitathan tietoa kulkueesta myös UN Women Suomen toimistolle, jotta mainosta voidaan jakaa myös virallisten somekanavien kautta. Huomioi UN Women Suomen mediaohjeet, kuten logon oikeaoppisen käytön.

- **HUOM!** Lisävinkkejä ja -neuvoja UN Women Suomen tapahtumien järjestämiseen löydät "**Vapaaehtoisen Oppaasta**" - voit ladata sen osoitteesta: <https://unwomen.fi/osallistu/liity-vapaaehtoiseksi/>

Oranssit päivät ja yritysysteistyö

YK:n kansainvälinen Oranssit päivät -kampanja on yrityksille upea mahdollisuus ilmaista tukensa tärkeän tasa-arvotyön puolesta yhdessä maailman johtavan tyttöjen ja naisten oikeuksien puolustajan, YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin kanssa!

Yritys, tuo arvosi näkyviksi!

- Yritykset voivat osallistua ja osoittaa tukensa Oranssit päivät -kampanjalle **lahjoittamalla** UN Women Suomelle, lahjoituksilla tuetaan UN Womenin työtä.
 - Yritys voi itse päättää, miten varojen keräys tapahtuu (esim. kampanjajan myynnistä %-osuus, tai omavalintainen lahjoitus).
 - UN Women Suomen logoa tai kampanjalahjoitusta ei saa kuitenkaan yhdistää yrityksen yksittäisten tuotteiden myyntiin, esimerkiksi viestimällä tietyn tuotteen myynnistä annettavan lahjoituksena XX%-osuus.
 - Lahjoituksen voi tehdä viitenumera 25111 tai tilaamalla lahjoituslaskun osoitteesta www.unwomen.fi/yrityslahjoitus
 - Lahjoituslaskun tilaajille tai sähköpostitse yhteystietonsa jättäneille (viitenumera 25111 osallistuneille) yrityksille lähetetään valmis somemateriaali, jolla yritys voi kertoa tukevansa kampanjaa omilla somekanavissaan.
 - Yrityksille tarjotaan käyttöön printattavaa A4-esitettä kampanjasta, esitteeseen ei voi liittää/kopioida yrityksen omaa logoa. UN Womenin logon käytöstä on tarkat ohjeistukset päämajalta.
 - Yrityksen omilla viestintäkanavissa yritys voi kertoa tukevansa Oranssit päivät -kampanjaa lahjoittamalla UN Women Suomelle, ja UN Women Suomi voi tögätä some-julkaisuihin, jotta UN Women Suomi voi myös jakaa postauksia.
 - Mikäli yritys haluaa, UN Women Suomi nostaa kampanjan lopulla somessa yrityksen Kiitos-postaukseen tögäämällä ko. yrityksen postaukseen.
-

...yritysyhteistyö jatkuu

- Yritykset voivat myös osoittaa tukensa Oranssit päivät -kampanjalle laittamalla esille UN Women Suomen printattavan **lahjoituspyynnön asiakkailleen** nähtäväksi, esimerkiksi kassalle.
 - Yritys voi **liittyä UN Women Suomen kannatusjäseneksi**. [Lue lisää täältä](#). Lisätietoja: varainhankinnan johtaja Aura Yliselä, aura.ylisela@unwomen.fi
 - Yritys voi myös **tunnustaa oranssia väriä** kampanjan näkyvyyden lisäämiseksi esim. oransseilla somisteilla tai valaistuksilla ja kertomalla kampanjasta esimerkiksi kassalle printattavassa A4-esitteessä.
 - Lisäksi yritykset voivat vapaasti jakaa UN Women Suomen Oranssit päivät **some-postauksia** kanavissaan levittääkseen tietoutta naisiin kohdistu-vasta väkivallasta ja ilmaistaakseen yleisen tukensa Oranssit päivät -kampanjalle.
-

Huom!

On hyvin tärkeää, että yrityksiä ohjeistetaan viestimään oikein kampanjaan osallistumisesta. Kyseessä ei ole virallinen yhteistyö, sillä sellaiseen on tiukat ehdot UN Womenin päämajalta.

Yritys voi kuitenkin osoittaa tukensa kampanjalle ja kertoa vapaasti siitä, miksi haluaa olla mukana. **Kampanjaan osallistuminen ei kuitenkaan oikeuta UN Womenin logon käyttöön**. On tärkeää, että yrityksille tarjotaan valmiita viestintämateriaaleja, ja jos yritys haluaa tuottaa omia materiaaleja, tulee yrityksiä ohjeistaa logon käytöstä. UN Womenin ja yrityksen logoa ei saa käyttää materiaaleissa yhdessä. Mikäli toinen (yrityksen tai UN Women Suomen) logoista on missä tahansa materiaalissa mukana logokuvana, tulee toisen logon silloin olla vain kirjoitettuna tekstinä.

Lisäkysymyksissä ota yhteys UN Women Suomeen toimisto@unwomen.fi

Vinkkejä oranssikolumnin tai -puheen kirjoittamiseen

Oletko kirjoittamassa kolumnia alueesi medioihin, tai aiotko pitää puheen oranssien päivien tapahtumassa?

Tässä muutama vinkki avuksesi:

- 1.** Mieti aina etukäteen, mikä on puheen tai kolumnin pääviesti? Mitä haluat saavuttaa tai tuoda esiin kolumnilla tai puheella? Haluatko tuoda esiin yleistä tietoa oransseista päivistä vai keskittyä tiettyyn teemaan, joka liittyy oranssiin päiviin. Hae aiheeseen kiinnostava näkökulma, mikä herättää huomion.
- 2.** Jos kirjoitat kolumnin, voi pyytää halutessasi jonkun kirjoittamaan kanssasi. Joko toinen UN Women Suomen vapaaehtoisista, joku UN Women Suomen hallituksesta/toimistolta taikka joku vapaaehtoinen jostain toisesta alueellasi toimivasta järjestöstä, jolle aihe on myös tärkeä (esim. Soroptimistit, Zontat, Plan, Rikosuhripäivystys, Ensi- ja turvakotiyhdistys jne).
- 3.** Sisältö on hyvä suunnitella aina sen mukaisesti kenelle puhe tai kolumni on tarkoitettu? Puhutko ihmisille, jotka tietävät jo aiheesta jotain vai onko aihe kohderyhmälle täysin uusi? Muista käyttää sellaista kieltä, että kohdeyleisö ymmärtää ja omaksuu viestin. Kolumnissa ja puheessa saa esittää mielipiteitä sekä provosoidakin, mutta muista myös aina kunnioittaa kuulijoita ja lukijoita sekä tarkistaa faktat aina etukäteen. Puhu ja kirjoita sellaisesta aiheesta, minkä tunnet tai sinulla on aikaa tutustua. Esimerkeillä, perusteluilla ja havainnoilla elävöität puhetta/kolumnia.

UN WOMEN SUOMEN

vapaaehtoisten oranssitiimi

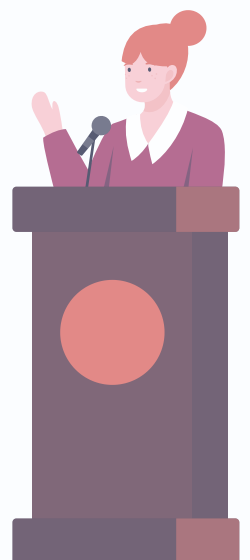

4. Hyvä puhe sekä kolumni ei ole liian pitkä vaan ennemminkin ytimekäs ja napakka. Puheen hyvä kesto voisi olla noin 5 minuuttia.

5. Hyvä keino aloittaa puheen tai kolumnin suunnittelu on tehdä sisällysluettelo rakenteesta ja pääviesteistä, jotka haluat sisällyttää puheeseen/kolumniin. Hyvä rakennesuunnitelma voisi olla seuraavanlainen:

- Herätä huomio kuvaavalla otsikolla. Lopullinen otsikko voi muotoutua vasta kun puhe tai kolumni on valmis.
- Suunnittele 3-5 lauseen houkutteleva johdatus aiheeseen eli ingressi.
- Väliotsikoi, jotta itsellekin on helpompi hahmottaa mihin teemaan keskityt missäkin kohti. Väliotsikot vievät tekstiä eteenpäin.
- Sisältö on tärkein. Kirjoita aiheesta tavalla, joka koskettaa sinua itseäkin. Lopussa on hyvä kerrata puheen tai kolumnin tärkein viesti.

6. Kun aiheena on oranssit päivät, alkuun on hyvä avata lyhyesti sitä, mistä oransseissa päivissä on kysymys ja miksi niitä vietetään. Kolumnin/puheen keskivaiheilla voi pohtia itse naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja tuoda myös tilastoja esille oman asian tueksi. Lopussa on hyvä tuoda ehdotuksia tai ratkaisuja naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseen, sekä kannustaa jokaista toimimaan asian hyväksi.

Silloin kun kirjoitat kolumnia tai pidät puhetta UN Women Suomen vapaaehtoisena, on tärkeää muistaa että toimit järjestön arvojen mukaisesti. Lisäksi kirjoitukseen/puheeseen voi lisätä tarinoita siitä, miten YK:n tasa-arvojärjestö UN Women toimii maailmalla naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi ja miksi UN Womenin työtä tukemalla myös yksittäinen ihminen voi vaikuttaa asiaan.

Jos kaipaat inspiraatiota tai vinkkejä suunnitelmiisi, lue netistä aiheeseen liittyviä valmiita kirjoituksia tai katso YouTubesta puheita, missä sivutaan aihetta. Esimerkiksi YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin hyvän tahdon lähettiläillä sekä UN Womenin pääjohtajalla on mielenkiintoisia mutta asiapitoisia puheenvuoroja.

Puhetta koskien: muista kiinnittää huomiota kehonkieleen, äänenpainoon ja tauotukseen. Harjoittele rauhassa ennen varsinaista puhetta. Voit myös pyytää UN Women Suomelta jotakuta oikolukemaan puheesi tai kolumnisi ennen julkaisua.

Alla esimerkkejä erilaisista oransseista aiheista, joista kirjoituksen tai puheen voisi tehdä. Oranssit päivät -kampanjalla on myös vuosittain jokin pääteema, jota nostetaan erityisesti esiin. Hyvä idea voisi olla hyödyntää tätä teemaa ja katsoa jos puheen tai kolumnin saisi sidottua tähän. Toinen idea voisi olla ylipäättään kartoittaa sen hetkistä uutisointia ja keskustelua, löytyisikö sieltä aihe johon tarttua?

1. Tyttömorsiamet

<https://www.unicef.org/stories/child-marriage-around-world>
Maailmanlaajuisesti joka viides nuori nainen on naimisissa ennen 18-vuotissyntymäpäiväänsä.

2. Lähisuhdeväkivalta

<https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/tasa-arvon-tila/vakivalta-ja-hairinta/sukupuolistuneen-vakivallan-yleisyys>

3. Kunniaan liittyvä väkivalta

4. Digitaalinen väkivalta.

Suhteellisen tuore puheenaihe, jota mm. Naisten Linja on nostanut esiin viime aikoina.

<https://www.naistenlinja.fi/digitaalinen-vakivalta-opas/>

5. Taloudellinen väkivalta

6. Henkinen väkivalta

7. Fyysinen väkivalta

8. Seksuaalinen ahdistelu

Esimerkiksi UN Womenin sivuilta löytyy paljon erilaisia julkaisuja aiheesta:

<https://www.unwomen.org/en/search-results?keywords=sexual%20harassment>

9. Ihmiskauppa

71% maailman ihmiskaupan uhreista on naisia ja tyttöjä

<https://www.un.org/en/observances/end-human-trafficking-day>

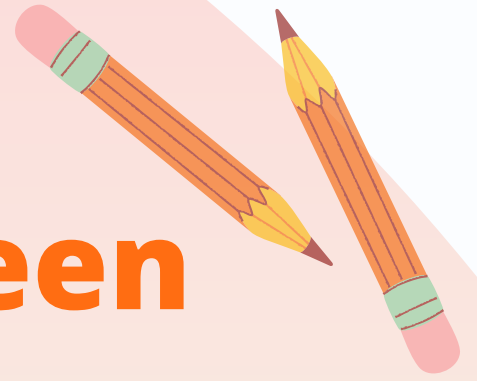
10. Esimerkkejä vuoden 2019 Oranssien päivien puhepointeista:

<https://unwomen.fi/wp-content/uploads/2017/11/Paikallistoimikunnille-Oranssit-p%C3%A4iv%C3%A4t-16-p%C3%A4iv%C3%A4-aktivismia-2.pdf>

11. YK-liiton Friidu-oppaasta voisi myös löytää aihekulmia:

<https://www.ykliitto.fi/sites/ykliitto.fi/files/friidu.pdf>

Asiaa aamunavaukseen

- **Oranssit päivät aamunavaus ke 25.11.**
- **Kerrotaan lyhyesti mitä oranssit päivät ovat ja, että ne alkavat tänään.**
- **Annetaan lyhyesti esimerkkejä miten voi osallistua.**

Oranssit päivät ovat YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin kansainvälinen kampanja sukupuolen perusteella tapahtuvaa väkivaltaa vastaan. Vuosittainen 16 päivää aktivismia alkaa kansainvälisenä naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisena päivänä 25.11. eli tänään ja loppuu ihmisoikeuksien päivänä 10.12.

Kampanjan pyrkimys on lisätä tietoisuutta naisiin ja tyttöihin kohdistuvasta väkivallasta, keinoista puuttua siihen ja vähentää väkivaltaa ympäri maailman.

Naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen päivä juontaa juurensa Mirabalin kolmeen aktivistisarukseen, jotka toimivat 1950-1960 lukujen vaihteessa Dominikaanisessa tasavallassa maan oikeistolaista diktaattoria Rafael Trujillon vastustaneessa liikkeessä. Sisarukset Patricia Mercedes, María Argentina Minerva ja Antonia María Teresa murhattiin 25.11.1960. Kuolinpäivänään he olivat vierailleet vankilassa tapaamassa María Teresan ja Minervan aviomiehiä, jotka olivat myös diktaattorin vastustajia. Heidän kotimatallaan Trujillon puolisoillaisten joukkojen miehet pysäyttivät sisarukset ja pahoinpitelivät heidät. Ruumiit heitettiin rotkoon, jotta tapaus saataisiin näyttämän onnettomuudelta. Vuodesta 1999 lähtien 25. marraskuuta on vietetty heidän muistolleen YK:n julistamaa kansainvälistä päivää naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi.

Naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta on ihmisoikeuksien rikkomus. Väkivalta voi olla esimerkiksi henkistä, fyysistä, taloudellista ja/tai seksuaalista. Väkivallan muotoja on monia, kuten sukuelinten silpominen, pakkoavioliitot ja digitaalinen väkivalta. Naisiin kohdistunutta väkivaltaa on joka puolella, jopa joka kolmas nainen maailmassa on kohdannut fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa. Naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta johtuu sukupuolten epätasa-arvosta ja syrjinnästä kulttuurissa, sosiaalisissa normeissa ja käytännöissä.

Sukupuolittunutta väkivaltaa vastaan on työskenneltävä. Siksi vietämme oransseja päiviä. Kampanjan tunnusväri on oranssi. Kirkkaana ja optimistisena värinä se on naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen väri, joka symboloi toivoa tulevaisuudesta, jossa elämä ilman väkivaltaa on jokaisen oikeus.

Jokainen voi osallistua kampanjaan ja seisoa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan! Tässä ideoita, miten voit ottaa osaa:

- 1.** Pukeudu oranssiin väriin ja kannusta ystäviäsi tekemään samoin.
- 2.** Kerro kampanjasta kavereillesi tai harrastusryhmässä ja kutsu kaikki mukaan tunnustamaan oranssia väriä väkivaltaa vastaan.
- 3.** Julkaise oma kuvasi sosiaalisessa mediassa hashtageilla #oranssitpäivät #väkivaltaavastaan ja #orangetheworld, ja osoita seisovasi väkivaltaa vastaan.
- 4.** Seuraa UN Women Suomea Instagramissa, Facebookissa, LinkedInissä ja Twitterissä, ja jaa päivityksiä omilla kanavissasi.
- 5.** Osallistu kampanjan tapahtumiin.
- 6.** Kohtele joka ikistä ihmistä tasa-arvoisesti ja arvokkaasti joka päivä.

Oransseja kulttuuriteoksia

Kirjoja:

Jennifer Clement : Varastettujen rukousten vuori

Edwidge Danticat: Muistan, näen, hengitän

Nina Honkanen: Pohjakosketus

Khaled Hosseini: Tuhat loistavaa aurinkoa

Meeri Koutaniemi & Ann-Mari Leinonen: Vahvaksi rikotut

Laura Manninen: Kaikki anteeksi

Cathleen Miller & Waris Dirie: Aavikon kukka

Toni Morrison: Jazz

Tara June Winch: Swallow the Air

Alexis Wright: The Swan Book

Tv-sarjat:

Big Little Lies: <https://www.theguardian.com/.../big-little-lies-domestic...>

The Handmaid´s tale (Orjattaresi)

<https://www.satakunnankansa.fi/a/e05d7a08-cec1-4a43-84d3-7858a87136e6>

<https://areena.yle.fi/1-4283825>

Oransseja kulttuuriteoksia

Elokuvat ja dokumentit:

Audrie & Daisy -dokumentti (Netflix): <https://youtu.be/ePjqYAkRzL0>
(tunnuskappale Tori Amos -Flicker: <https://youtu.be/3UI23cmWRpA>)

Häivähdys Purppuraa:

<https://fi.m.wikipedia.org/.../H%C3%A4iv%C3%A4hdys...>

Precious: <https://www.episodi.fi/elokuvat/precious-vaikea-katsoa-vaikeampi-unohtaa/>

Unbelievable (Netflix): <https://www.episodi.fi/uutiset/nyt-netflixissa-alkuperaissarja-jarkyttavasta-tositarinasta-jota-ei-uskottu-todeksi/>

Yksittäistapaus: 11 lyhytelokuvaa naisista vallankäytön kohteena (Yle Areena)
<https://areena.yle.fi/tv/ohjelmat/30-1774>

Tuhoisan rakkauden kaava -dokumentti (Yle Areena):

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2018/01/27/tuhoisan-rakkauden-kaava>

Josefin Nilssonin tarina -dokumentti:

<https://areena.yle.fi/1-50111821>

Lilja 4-ever: https://fi.wikipedia.org/wiki/Lilja_4-ever

Jeffrey Epstein: Filthy Rich (Sikamaisen rikas): <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006525317.html>

Syytetty

Oransseja kulttuuriteoksia

Musiikki:

Tori Amos: Me and a gun: <https://youtu.be/wWxZW2zj7PQ>

Lady Gaga: Til it happens to you: <https://www.youtube.com/watch?v=ZmWBrN7QV6Y>

Garbage: Silence is Golden

Maustetytöt: Tee se itse: <https://youtu.be/Bv3MG-3gjks>

PMMP: Joku raja

Rihanna: Russian roulette: <https://www.youtube.com/watch?v=ZQ2nCGawrSY>

Linda Sahlberg: Slicka Golvet: <https://youtu.be/-UuburLUh8k>

Erik Sjøholm: Orange: <https://youtu.be/JhzlTEuyIF4>

Jenny Wilson: Rapin': <https://youtu.be/KyuKvELxycs>

Podcastit:

Generation Equality -podcast, jaksot:

#2 Ujuni Ahmedin haastattelu seksuaalioikeuksista

#5 Krista Kososen haastattelu #MeToo-aiheesta

Kahdeksan jälkeen podcast, jaksot:

#3: Vihapuhe

#5: #MeToo

#8: Sukupuolittunut väkivalta, Osa 1 - Suomessa

#9: Sukupuolittunut väkivalta, Osa 2 - Maailmalla

Oransseja kulttuuriteoksia

Valokuvateoksia:

Katherine Cambareri: Well, What were you wearing?

https://www.huffpost.com/entry/photographer-documents-what-women-wore-when-they-were-sexually-assaulted_n_5720e652e4b0f309baef5868

Donna Ferrato: Living with the enemy:

<https://www.iamunbeatable.com/photo-archives>

Meeri Koutaniemi: Taken ja Cut generation

<https://www.meerikoutaniemi.com/>

Valérie Mesquita: Just between us (Entre nós)

<https://valeriemesquita.com.br/projects/entre-nos-just-between-us/>

<https://www.lensculture.com/projects/21892-just-between-us>

Kuvataide:

Viivi Vierinen (Viv Magia)

https://www.facebook.com/viivi.vierinen?hc_location=ufi ,

<https://www.vivmagia.com>

Teatteri:

Play rape

MsTrial

#oranssitpäivät

25.11.-10.12.

Seiso kanssamme naisiin kohdistuvaa
väkivaltaa vastaan!

Kiitos kun olet mukana!

Tehdään naisiin kohdistuvasta
väkivallasta yhdessä loppu!

Lisää tietoa oranssien päivien
kampanjasta löydät netistä:
www.unwomen.fi/oranssitpaivat

UN WOMEN SUOMEN
vapaaehtoisten oranssitiimi